

bijlage

Bijlage bij Kamerbrief voortgang programma 'Een thuis voor iedereen'

Datum	8 juni 2023
Ons kenmerk	2023-0000331870

In deze bijlage ga ik in op de voortgang van het programma langs alle vier de actielijnen en de ondersteuningsstructuur zoals die in het programma zijn opgenomen. Ook ga ik in op hoe de resultaten van het programma gemonitord worden.

Actielijn 1 Voldoende betaalbare en passende woningen

Deze actielijn is gericht op de realisatie van betaalbare nieuwbouwwoningen, het beter benutten van bestaand vastgoed en het borgen dat woningen aan aandachtsgroepen worden toegewezen.

Realisatie van betaalbare nieuwbouwwoningen

Concreet gaat het om 250.000 sociale huurwoningen die in de periode tot en met 2030 gebouwd moeten gaan worden door woningcorporaties. Hierover zijn vorig jaar afspraken gemaakt in de Nationale prestatieafspraken corporatiesector.¹ De bouw van de 250.000 woningen loopt inmiddels mee in de woningbouwafspraken die gemaakt zijn met de provincies en hebben een vertaling gekregen in de 35 reeds gesloten regionale woondeals. De uitkomsten van de regionale woondeals laten zien dat er nu een ambitie is om 290.000 sociale huurwoningen te bouwen in de periode tot en met 2030. Het aandeel sociale huur in de nieuwbouwplannen komt hiermee uit op ruim 30 procent.²

Om de stagnerende woningbouwprojecten vlot te trekken heeft het kabinet in de Voorjaarsnota 2023 € 250 miljoen vrij gemaakt voor een start-bouwimpuls.³ Deze impuls moet ervoor zorgen dat gemeenten aanvragen kunnen indienen voor bouwprojecten die worden uitgesteld of worden gestopt door de slechtere economische omstandigheden. Ik verwacht na de zomer uw Kamer te informeren over de nadere uitwerking van deze stimuleringsregeling.

Meer flexwoningen om woningvoorraad op snelle manier te vergroten

Om op een snelle manier woningen te bouwen voor mensen die moeite hebben met het vinden van geschikte huisvesting, waaronder aandachtsgroepen, wordt versneld ingezet op het realiseren van 37.500 flexwoningen in de periode 2022-

¹ Tweede Kamer, 2021-2022, 29453, nr. 551

² Tweede Kamer, 2022-2023, 32847, nr. 1040

³ Tweede Kamer, 2022-2023, 36350, nr. 1

2024.⁴ Ik heb uw Kamer 2 mei jl. geïnformeerd over de voortgang van het programma Versnelling Tijdelijke huisvesting.⁵ In 2022 zijn 3.400 flexwoningen gerealiseerd. Afgelopen periode heb ik mij ingezet om dit aantal versneld te verhogen o.a. door:

- ca. 8.300 flexwoningen via de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (€ 100 miljoen);
- ca. 4.800 flexwoningen via de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen (€ 52,1 miljoen);
- 3.800 flexwoningen via de Woningbouwimpuls (Wbi);
- de inkoop van ca. 2.000 flexwoningen door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB);
- een collectief inkooptraject door Aedes voor ca. 8.000 flexwoningen in het eerste jaar en ca. 10.000 per jaar in de twee opvolgende jaren.

Het kabinet heeft in de Voorjaarsnota 2023 ruim € 300 miljoen extra vrij gemaakt om flex- en transformatiewoningen meerjarig te kunnen ondersteunen.⁶ Hiermee kunnen gemeenten rekenen op meerjarige ondersteuning. Het is mijn intentie om de eerste tranche van deze Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen na de zomer open te stellen. Daarnaast is het loket voor de financiële herplaatsingsgarantie sinds 2 mei jl. geopend.⁷ De garantie is erop gericht om de kans op herplaatsing van flexwoningen te vergroten. Hiernaast wordt er verder gewerkt aan een fysieke herplaatsingsgarantie.

De Taskforce Versnelling Tijdelijke Huisvesting en de Uitvoeringsorganisatie Versnelling Tijdelijke Huisvesting is opgericht om gemeenten, provincies, woningcorporaties en andere woningmarktpartijen actief te ondersteunen bij de realisatie van flex- en transformatiewoningen.

Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen

Voor het realiseren van huisvesting voor aandachtsgroepen bestaat sinds 2020 een Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen. In 2022 is € 52,1 miljoen aan gemeenten verstrekt voor de realisatie van ca. 4.800 flexwoningen en ca. 3.000 aan permanente woonruimten.⁸

In 2023 heb ik wederom een bedrag van € 34,7 miljoen beschikbaar gesteld voor de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen. Het loket voor aanvragen is opengesteld van 30 mei tot en met 7 juli. Het budget voor de huisvesting van aandachtsgroepen is na 2023 uitgeput.

⁴ Tweede Kamer, 2022-2023, 19637, nr. 2992

⁵ Tweede Kamer, 2022-2023, 32847, nr. 1037

⁶ Tweede Kamer, 2022-2023, 36350, nr. 1

⁷ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/versnellen-tijdelijke-huisvesting/financiele-herplaatsingsgarantie/project-aanmelden>

⁸ Het gaat om 1.148 woonruimten voor arbeidsmigranten, 542 woonruimten voor dak- en thuisloze mensen, 1.402 woonruimten voor statushouders, 2.980 woonruimten voor uitwonende studenten, 111 woonruimten voor woonwagenbewoners, 983 woonruimten voor mensen met een sociale en/of medische urgentie en 559 woonruimten voor mensen die uitstromen uit een intramurale situatie. Hiermee ga ik in op de toezegging van staatssecretaris Van Ooijen die is gedaan tijdens het Commissiedebat Maatschappelijke opvang/beschermde wonen op 7 december 2022.

Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders

Binnenkort wordt de Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders gepubliceerd. De regeling ondersteunt gemeenten bij het verbouwen van woningen, of transformeren van panden met een andere bestemming, zodat zij geschikt zijn voor bewoning door vergunninghouders met een groot gezin. Het loket voor aanvragen wordt op 3 juli opengesteld. De regeling staat open tot 1 november 2023, of tot het moment dat de beschikbare middelen van € 3,5 miljoen zijn uitgeput.

Behoud en beter benutten bestaande voorraad

Veel mensen uit de aandachtsgroepen zijn afhankelijk van een woning met een lage huur. In de Nationale prestatieafspraken corporatiesector zijn afspraken gemaakt over betaalbaarheid waaronder het behoud van sociale huurwoningen met een lage huur. Samen met Aedes, Woonbond en de VNG is afgesproken dat het aantal woningen met een huurprijs tot € 550 (prijspeil 2020) in de totale corporatievoorraad tot en met 2025 niet afneemt. Momenteel heeft 46 procent van de totale voorraad een huurprijs van € 550 of minder.

Het beter benutten van de bestaande woningvoorraad wordt extra belangrijk nu door veranderende economische omstandigheden nieuwbouwprojecten onder druk staan. Ik heb uw Kamer reeds geïnformeerd over de verschillende mogelijkheden die ik zie voor het beter benutten van de bestaande woningvoorraad en welke mogelijkheden er zijn om hierop te versnellen. Grofweg ga ik mij inzetten op de volgende drie oplossingen: meer woningen op de kavel, meer mensen in één woning en betere doorstroming.⁹ Vooral de inzet op oplossingen als hospitaerverhuur en het bevorderen van doorstroming draagt bij aan het passend huisvesten van aandachtsgroepen.

Borgen toewijzing woningen aandachtsgroepen en eerlijk aandeel gemeenten

De voorgaande acties vergroten de beschikbare woningvoorraad. Het is echter niet vanzelfsprekend dat de woningen ook daadwerkelijk worden toegewezen aan mensen uit de aandachtsgroepen. Veel gemeenten en corporaties doen hun uiterste best om aandachtsgroepen te huisvesten. Vrijwel overal worden op basis van individuele gevallen maatwerkafwegingen gemaakt. In ongeveer de helft van de gemeenten zijn daarvoor kaders opgenomen in een huisvestingsverordening.¹⁰

Om de woonbehoefte en -opgave van alle aandachtsgroepen beter in beeld te krijgen, wordt van gemeenten verlangd dat zij dit jaar starten met het opstellen van een woonzorgvisie (zie actielijn 3 Combineren wonen, zorg, welzijn en werk). Voor een deel van de aandachtsgroepen, de meest kwetsbare, is iets extra's nodig om ze te huisvesten, namelijk wettelijke urgentie. In het programma 'Een thuis voor iedereen' is daarom opgenomen dat alle gemeenten een huisvestingsverordening met een urgentieregeling moeten opstellen. Deze

⁹ Tweede Kamer, 2022-2023, 32847, nr. 1038

¹⁰ 'Voorrang bij toewijzing sociale huurwoningen 2021', Companen, 29 maart 2022

verplichting is geborgd in het wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting¹¹, inwerkingtreding is vooralsnog voorzien in 2024.

In de urgentieregeling zal een aantal verplichte categorieën van urgent woningzoekenden moeten worden opgenomen, ongeacht de mate van schaarste. Deze categorieën van urgent woningzoekenden worden bij ministeriële regeling verder afgebakend. Voorzien wordt dat het gaat om mantelzorgverleners en -ontvangers, ernstig chronisch zieke mensen, dakloze mensen met een beschikking voor een opvangvoorziening, uitstromers uit diverse instellingen, uitstromers uit detentie langer dan drie maanden en uitstappende sekswerkers die niet zelfredzaam zijn (op de woningmarkt) en zich zonder huisvesting in een maatschappelijk onhoudbare of onwenselijke situatie bevinden. De VNG zal een modelverordening opstellen omtrent deze zogeheten "verplicht urgenten", zodra de definities nader zijn uitgewerkt.

In het wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting is eveneens opgenomen dat gemeenten in regionaal verband moeten komen tot een evenwichtige verdeling van de huisvesting van deze groep mensen die dringend woonruimte nodig hebben. Daarmee worden centrumgemeenten minder belast ten aanzien van bijvoorbeeld de zorg- en ondersteuningsbehoefte en eventuele leefbaarheidsproblematiek die met de huisvesting van deze categorieën van urgent woningzoekenden gepaard kan gaan. De evenwichtige verdeling moet er ook toe leiden dat regulier woningzoekenden meer kansen krijgen in gemeenten die nu onevenredig veel mensen met urgentie huisvesten. In het geval dat het gemeenten niet lukt om tot regionale afspraken te komen, onderzoek ik welke mogelijkheden er zijn om een evenwichtige verdeling wettelijk af te dwingen.

Actielijn 2 Evenwichtige verdeling over alle gemeenten

In de samenstelling van de woningvoorraad van gemeenten is een betere balans nodig. Met meer balans kan verdringing tussen verschillende groepen woningzoekenden worden verminderd en stijgen de kansen op een woning voor zowel regulier woningzoekenden als mensen uit de aandachtsgroepen. Meer balans komt ook ten goede aan de leefbaarheid in wijken en buurten. In de recent gesloten woondeals zijn, naast afspraken over tweederde betaalbaar bouwen, ook afspraken gemaakt over het toewerken naar 30 procent sociale huur in de woningvoorraad.

Uit het dashboard [Datawonen - Een thuis voor iedereen \(corporatiesector\)](https://datawonen.nl/dashboard/een-thuis-voor-iedereen--corporatiesector-)¹² blijkt dat van de ruim acht miljoen woningen in Nederland er meer dan een kwart een corporatiewoning met een huur tot de liberalisatiegrens is (26 procent, ruim 2,1 miljoen woningen in 2021). Het aandeel is daarmee onveranderd ten opzichte van 2020. Deze woningen staan met name in de grotere gemeenten. Op enkele uitzonderingen na is in alle 100.000-plus gemeenten het aandeel 26 procent of

¹¹ <https://www.internetconsultatie.nl/regievolkshuisvesting/b1>

¹² <https://datawonen.nl/dashboard/dashboard/een-thuis-voor-iedereen--corporatiesector->

hoger. In het merendeel van de gemeenten (67 procent) ligt het aandeel echter onder het landelijke percentage van 26 procent (figuur 1).

Figuur 1. Aandeel sociale huurvoorraad van de corporatiesector t.o.v. totale voorraad (2021)

In het wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting is opgenomen dat er meer regie komt op de bouw van voldoende betaalbare woningen. In de totale woningbouwopgave wordt erop ingezet dat 40 procent bestaat uit betaalbare woningen voor middeninkomens. Om te zorgen voor een meer evenwichtige verdeling van de sociale huurvoorraad wordt in de lagere regelgeving opgenomen dat gemeenten in het volkshuisvestingsprogramma maatregelen moeten treffen gericht op nieuwbouw van ten minste 30 procent sociale huurwoningen. Dit geldt voor gemeenten waar het aandeel sociale huurwoningen (conform de nieuwe definitie sociale huur¹³) in de woningvoorraad lager is dan het landelijke gemiddelde sociale huurwoningen. Hiermee moet worden bereikt dat gemeenten die de afgelopen jaren beperkt sociale huurwoningen hebben toegevoegd aan hun voorraad op dit vlak een been bijtrekken, met als gevolg dat met name in centrumgemeenten meer gefocust kan worden op de bouw van woningen voor middeninkomens. Tevens komt er een bepaling voor de situatie waarin een gemeente meer dan 30 procent sociale huur in de voorraad heeft, en dus minder

¹³ De nieuwe definitie van sociale huur (1) Een huurwoning: (a) met een aanvangshuurprijs onder de grens, bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag; (b) welke bij aanvang zijn verhuurd aan huurders met een inkomen onder de DAEB-inkomensgrens; (c) bij een nieuwbouwwoning waarvoor op grond van een omgevingsplan, voorschriften bij een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit of een doelgroepenverordening een instandhoudingstermijn van 25 jaar geldt, of waarvoor die instandhoudingstermijn anderszins is.

sociale huur hoeft te bouwen en juist meer in het middensegment. Momenteel ben ik bezig met de nadere uitwerking hiervan.

Actielijn 3 Combineren van wonen, zorg, welzijn en werk

Voldoende passende zorg- en begeleiding zijn randvoorwaarden voor adequate huisvesting, om leefbaarheid en woongenot te behouden en voldoende draagvlak voor nieuwe woonprojecten in een wijk te organiseren. In het programma 'Een thuis voor iedereen' is daarom opgenomen dat overheden, woningcorporaties, huurders-, cliënt-, zorg- en welzijnsorganisaties samen werken aan integraal regionaal afgestemde woonzorgvisies, waar de huisvesting voor aandachtsgroepen in samenhang met zorg, welzijn en ondersteuning wordt geborgd.

Woonzorgvisies

Van iedere gemeente wordt verlangd dat zij een regionaal afgestemde woonzorgvisie opstellen, waarin de woon- en zorg behoeften en – opgaven van alle aandachtsgroepen en ouderen in kaart worden gebracht. Het opstellen hiervan is een complexe opgave die tijd en veel onderlinge afstemming tussen gemeenten, woningcorporaties, huurders-, cliënt-, zorg- en welzijnsorganisaties vergt. Soms moet de samenwerking tussen deze partijen nog worden opgebouwd of veranderd, er zijn verschillende regionale indelingen waarlangs moet worden samengewerkt, de data om afspraken op te baseren zijn niet altijd voorhanden en de ambtelijke capaciteit om nieuwe taken op te pakken is beperkt. De rol van dit soort factoren is gebleken in het koploperprogramma 'Een thuis voor iedereen' waaraan de koplopers Metropool Regio Amsterdam, Parkstad Limburg, regio Haaglanden, Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, provincie Groningen en regio Enschede deelnemen. Op basis van het koploperprogramma is geconcludeerd dat de eerder gecommuniceerde deadline, dat per januari 2024 iedere gemeente moet beschikken over een regionaal afgestemde woonzorgvisie, niet haalbaar is. Doel is daarom dat gemeenten in regionaal verband in 2023 een start gaan maken met het opstellen van de woonzorgvisies. De Wet versterking regie op de volkshuisvesting voorziet erin dat de woonzorgvisies in 2026 onderdeel worden van het verplichte volkshuisvestingsprogramma.¹⁴

Verbinden fysiek en sociaal domein

De woonzorgvisies vormen de basis voor lokale prestatieafspraken. In het wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting is opgenomen dat de gemeenten de verplichting krijgen om bij het opstellen van de lokale prestatieafspraken, naast de woningcorporaties en huurdersorganisaties, ook relevante zorgpartijen betrekken.

Het wetsvoorstel voorziet ook in een aanpassing van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Op grond van de Wmo 2015 dienen gemeenten

¹⁴ In het wetsvoorstel versterking regie op de volkshuisvesting is opgenomen dat er een woonzorgvisie moet worden opgesteld voor alle aandachtsgroepen en ouderen. Uw Kamer wordt voor de zomer geïnformeerd over het tijdsplan omtrent ouderenhuisvesting middels een kamerbrief over de voortgang van het programma 'Wonen en zorg voor ouderen'.

zich reeds in het Wmo-plan rekenschap te geven van een groot aantal onderwerpen, waaronder de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Het ligt daarmee in de rede dat het Wmo-plan (middels een toe te voegen huisvestingscomponent) en het woonprogramma aan elkaar gekoppeld worden. In het wetsvoorstel wordt dan ook een link gelegd met het Wmo-plan, waardoor met wetgeving een nauwe verbinding en samenwerking ondersteund wordt tussen het fysiek en sociaal domein.

Ontschotten van budgetten

De wijze waarop de financiering van de verschillende onderdelen voor huisvesting en ondersteuning is geregeld, kan onbedoeld integrale oplossingen in de weg staan. Het ontschotten van budgetten is nodig, maar is geen eenvoudige opgave. Het wetsvoorstel Domein-overstijgende samenwerking (DOS) is in voorbereiding.¹⁵ Die wet maak het mogelijk dat zorgkantoren, samen met andere inkopende partijen zoals gemeenten en zorgverzekeraars, rechtmatig kunnen investeren in preventieve maatregelen in een ander domein om zorg op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) te voorkomen of uit te stellen. En daarmee duurdere en/of zwaardere Wlz-zorg te voorkomen, te verminderen of uit te stellen. Het wetsvoorstel DOS is recent voor advies naar de Raad van State verzonden. Om in aanloop naar het wetsvoorstel de beoogde samenwerking tussen gemeenten en zorgkantoren te stimuleren is in 2023 reeds een bedrag van € 10,4 miljoen beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering domein-overstijgende samenwerking voor gemeenten (spuk DOS).¹⁶ Hiervan gaat een deel van de middelen naar drie reeds lopende experimenten in Dongen, Ede en Hollandscheveld.¹⁷ Het resterende bedrag (€ 8,9 miljoen) is beschikbaar voor aanvragen door gemeenten.

Actielijn 4 Preventie

In het programma is een reeks aan maatregelen opgenomen die preventief werken bij het voorkomen van (huisvestings-)problemen. Preventie is een breed thema. In deze brief bespreek ik niet alles wat het voorkomen van (huisvestings-)problemen raakt, maar worden enkele recente ontwikkelingen toegelicht.

Vroegsignalering en voorkomen van huisuitzettingen

Door stijgende prijzen en hoge energierekeningen liepen afgelopen periode mensen meer risico op betaalachterstanden bij het betalen van de huur. Samen met verhuurdersorganisaties, brancheverenigingen (Aedes, IVBN, Kences, Vastgoed Belang) en de VNG heb ik eind 2022 nieuwe afspraken gemaakt over het voorkomen van huisuitzettingen als gevolg van huurachterstanden.¹⁸ Dezelfde partijen maakten ten tijde van de coronacrisis vergelijkbare afspraken. De afspraken houden in dat huisuitzettingen als gevolg van betalingsachterstanden

¹⁵ Zie de vermelding op de wetgevingskalender:

<https://wetgevingskalender.overheid.nl/Regeling/WGK011130>.

¹⁶ Informatie over de aanvraag spuk DOS: <https://www.dus-i.nl/subsidies/specifieke-uitkering-domeinoverstijgend-samenwerken>.

¹⁷ Voor meer informatie en de evaluatie van de pilots zie

<https://www.waardigheidentrots.nl/tools/kennisdossier-domeinoverstijgend-samenwerken/>.

¹⁸ Tweede Kamer, 2021-2022, 32847, nr. 987

zoveel mogelijk worden voorkomen. De woonpartijen vertegenwoordigen ruim 80 procent van de huurhuizen in Nederland.

Bestaanszekerheid

Het kabinet heeft het streven om werken lonender te maken en de armoedeval te verkleinen. Het kabinet kwam in het coalitieakkoord overeen om het minimumloon in drie stappen te verhogen met 7,5 procent tot 2025. Wegens de hoge inflatie heeft het kabinet besloten deze verhoging eerder in te zetten. 1 januari 2023 is het minimumloon met 8,05 procent (extra) verhoogd en wordt vervolgens regulier geïndexeerd. Daarnaast zal per 1 januari 2024 de Wet intreding minimumuurloon in werking treden wat ervoor zorgt dat alle minimumloonverdieners per uur hetzelfde brutoloon ontvangen.

In het coalitieakkoord is tevens afgesproken dat de bijverdiengrenzen in de Participatiewet worden verruimd en dat de kostendelersnorm wordt gewijzigd. Sinds 1 januari van dit jaar tellen inwonende jongeren tot 27 jaar niet langer mee als kostendelende medebewoner voor hun huisgenoten. Verder werkt het kabinet aan het terugbrengen van balans in de Participatiewet, waarbij de menselijke maat en vertrouwen meer centraal staan. De laatste Kamerbrief over het wetsvoorstel Participatiewet in balans, waarin veel van de ruim 20 maatregelen zijn toegelicht, is van 28 november 2022.¹⁹ Het wetsvoorstel is op 18 mei in internetconsultatie gegaan. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2025.²⁰

Naast bovenstaande acties en werkzaamheden zijn meerdere acties, projecten en samenwerkingen in werking gesteld om de ambitieuze doelstellingen van het kabinet te halen; halvering van het aantal kinderen dat opgroeit in armoede, halvering van het aantal mensen dat opgroeit in armoede en halvering van het aantal huishoudens met problematische schulden. Dit valt samen te vatten in het borgen van bestaanszekerheid voor Nederlanders en in het bijzonder Nederlanders in kwetsbare posities. De voortgang van de aanpak geldzorgen, armoede en schulden wordt binnenkort door de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen naar uw Kamer verstuurd.

Wonen

Sinds 1 maart dit jaar wordt de huur verlaagd voor mensen met een inkomen onder 120 procent van het sociaal minimum tot een maandelijks huurbedrag van € 575. Naar verwachting wordt de huur van zo'n 600.000 huishoudens verlaagd.

Per 1 juli 2023 treedt de Wet goed verhuurderschap in werking. De wet geeft gemeenten meer mogelijkheden om huurders te beschermen tegen misstanden bij het huren van woon- of verblijfsruimten. Door een norm voor goed verhuurderschap te introduceren en gemeenten de mogelijkheid te geven om een verhuurvergunning te verplichten, kunnen gemeenten actief sturen op goed verhuurderschap. Zo kunnen gemeenten extra eisen stellen aan de verhuurder als

¹⁹ Tweede Kamer, 2022-2023, 34352, nr. 260

²⁰ <https://www.internetconsultatie.nl/wetsvoorstelparticipatiewetinbalans/b1>

het gaat om het onderhoud van de woning en de maximale huurprijs van gereguleerde huurwoningen.

Het wetsvoorstel vereenvoudiging van de huurtoeslag (wijziging Wet op de huurtoeslag) is ingediend bij uw Kamer, waarmee de leeftijdsgrens voor volledige huurtoeslag wordt verlaagd van 23 naar 21 jaar, de subsidiëring van servicekosten wordt afgeschaft en de maximum huurgrens als voorwaarde voor huurtoeslag wordt geschrapt.²¹ Door deze wijziging hebben meer huurders met een laag inkomen recht op huurtoeslag.

Benutten kansen gegevensdeling

Woningcorporaties vervullen een belangrijke taak in het zorgen voor betaalbare huisvesting voor mensen met een laag inkomen. Het is voor de uitvoering van hun taken, specifiek voor het zorgen voor leefbaarheid van wijken en buurten, nodig dat woningcorporaties in specifieke gevallen meer persoonsgegevens mogen verwerken dan alleen de gewone persoonsgegevens. Voor het verwerken en delen van bijzondere persoonsgegevens door woningcorporaties bestaat nog niet de benodigde wettelijke grondslag. Er zal een wetsvoorstel worden gemaakt, tot wijziging van de Woningwet, waarin het voor woningcorporaties mogelijk wordt om in specifieke gevallen meer dan alleen gewone persoonsgegevens te verwerken en te delen. Dit draagt bij aan het vroegtijdig voorkomen en oplossen van problemen van huurders of omwonenden door woningcorporaties, in samenwerking met andere organisaties. Het traject omtrent dit wetsvoorstel is net opgestart, de beoogde inwerkingtreding is dan ook niet voor 1 januari 2025.

Met het wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) wordt geregeld dat er, van inwoners van gemeenten die kampen met multiproblematiek, gegevens uitgewisseld kunnen worden tussen verschillende instanties ten behoeve van de zorg voor deze mensen. Het wetsvoorstel is reeds aangeboden aan uw kamer.²² De inwerkingtreding is naar verwachting 1 januari 2024.

Ondersteuningsstructuur en monitoring

Ondersteuningsstructuur 'Een thuis voor iedereen'

In het programma is opgenomen dat er een ondersteuningsstructuur komt om gemeenten, provincies, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties in staat te stellen de doelen uit het programma te realiseren. Hiervoor is kennis, expertise en capaciteit nodig. De ondersteuningsstructuur is als een piramide opgebouwd, zie figuur 2.

²¹ Tweede Kamer, 2022-2023, 27926, nr. 373

²² Tweede Kamer, 2022-2023, 36295

Figuur 2. Ondersteuningsstructuur programma 'Een thuis voor iedereen'

De brede basis voor de ondersteuningsstructuur is een Online Kennis- en Expertisecentrum (OKEC)²³, welke eind vorig jaar is gelanceerd. Het OKEC is erop gericht om belanghebbenden te informeren over het programma en hen concrete handvatten te bieden om aan de slag te gaan met de huisvesting van aandachtsgroepen.²⁴ Op het OKEC wordt alle relevante informatie gedeeld over wet- en regelgeving, financiële regelingen, expertteams, handreikingen en praktijkvoorbeelden over de huisvesting van aandachtsgroepen. Het OKEC heeft sinds de lancering gemiddeld 2200 bezoekers per maand. Ook wordt er maandelijks een nieuwsbrief verspreid met het laatste nieuws omtrent wetgeving, financiële regelingen, praktijkverhalen en relevante bijeenkomsten.

Platform31 en de landelijke werkgroep woonzorgvisies²⁵ hebben diverse kennisproducten ontwikkeld, zoals handreikingen en infographics. Daarnaast organiseren de VNG, Aedes, RVO en Platform31 maandelijks bijeenkomsten om op een laagdrempelige manier gemeenten en woningcorporaties te informeren over het programma en hen op basis van waar de behoefte ligt verder op weg te helpen met de huisvesting van aandachtsgroepen. Platform31 en RVO organiseren praktijklabs om belanghebbenden op weg te helpen bij de huisvesting van aandachtsgroepen.

²³ <https://www.volkshuisvestingnederland.nl/onderwerpen/online-kennis-en-expertisecentrum>

²⁴ De ondersteuningsstructuur is zo ingericht om belanghebbenden eveneens te informeren over het programma Wonen en zorg voor ouderen en hen concrete handvatten te bieden om aan de slag te gaan met de huisvesting van ouderen.

²⁵ Ministeries van BZK, VWS, JenV, OCW, SZW, VNG, IPO, Aedes, Platform31, RVO, Valente, NL GGZ, COA, Stichting Zwerfjongeren Nederland, Vereniging Huisvesters Arbeidsmigranten, Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, Iederin, Actiz, ZN, Sociaal Werk Nederland, Kences, Menzis en Woonbond.

Momenteel wordt er gewerkt aan één centraal loket waar gemeenten, provincies, woningcorporaties, zorg- en welzijnspartijen en maatschappelijke organisaties hun vragen kunnen stellen op het gebied van huisvesting van aandachtsgroepen. Het loket wordt belegd bij de VNG, maar zal via een 'button' bereikbaar zijn vanuit de verschillende websites van direct betrokkenen. In samenwerking met de verschillende departementen, Aedes en het IPO wordt er een backoffice ingericht zodat vragen snel kunnen worden beantwoord. Verwachting is dat de VNG na de zomer operationeel kan zijn met het loket.

Bij RVO is begin dit jaar het Expertteam Weer Thuis en het Ondersteuningsteam Wonen en Zorg samengevoegd tot het Expertteam Huisvesting Aandachtsgroepen (EHA). Dit expertteam heeft als doel gemeenten en regio's te ondersteunen bij het maken en uitvoering geven aan een integrale woonzorgvisie voor aandachtsgroepen en ouderen. Het expertteam helpt ook bij het opstellen van een uitvoeringsagenda, prestatieafspraken, (meerjarige) samenwerking en monitoring van passende huisvesting. De ondersteuning kan variëren van een kort mondeling antwoord tot een langer durend ondersteuningstraject.

In 2022 is de nieuwe meerjarige flexpoolregeling opengesteld en volledig uitgeput. Deze regeling biedt ondersteuning aan gemeenten en provincies die hiermee extra flexibele capaciteit en expertise kunnen aantrekken in de voorfase van woningbouwopgave. De middelen kunnen ook ingezet worden voor het opstellen van een integraal regionaal afgestemde woonzorgvisie. Additioneel wordt er dit jaar een aanvulling gedaan op het budget van € 10 miljoen. In 2024 zal er wederom € 40 miljoen beschikbaar zijn. Daarnaast wil ik actief meewerken aan het experimenteren met vernieuwende en creatieve manieren om met de flexpoolmiddelen (en capaciteit in den brede) om te gaan. In de huidige krappe arbeidsmarkt is enkel de inzet van financiële middelen helaas niet meer voldoende om capaciteitsproblemen op te lossen.

Monitoring 'Een thuis voor iedereen'

Om de voortgang en resultaten van het programma te volgen, wordt er een monitor ontwikkeld. Het vorig jaar ontwikkelde [dashboard 'Een thuis voor iedereen'](#) geeft inzage in het aandeel sociale huurwoningen per gemeente (zie actielijn 2 Evenwichtige verdeling over alle gemeenten). Jaarlijks wordt het dashboard geactualiseerd, waardoor de ontwikkeling en totstandkoming van een evenwichtige verdeling van de sociale huurvoorraad over gemeenten door de jaren heen wordt gemonitord.

Het is lastiger om de huisvestingssituatie en woonbehoefte van een aantal aandachtsgroepen te monitoren.²⁶ ABF Research heeft in opdracht van BZK en de

²⁶ Voor de aandachtsgroep dak- en thuisloze mensen wordt tevens een monitoringsdashboard ontwikkeld om de voortgang van het Nationaal Actieplan Dakloosheid in kaart te brengen. Dit proces wordt getrokken door de VNG en gebeurt in nauwe samenwerking met VWS, BZK, SZW en andere betrokken maatschappelijke partners. Hierbij worden ook indicatoren rondom de huisvesting van dak- en thuisloze mensen opgenomen. Het streven is om dit najaar de eerste uitvraag naar gemeenten te doen. Waar nodig en relevant zullen onderdelen uit het dashboard en de monitor voor 'Een thuis voor iedereen' met elkaar worden geïntegreerd.

Datum
8 juni 2023

VNG onderzocht of, op basis van de huidige beschikbare bronnen, in beeld kan worden gebracht hoe groot de urgentie- en aandachtsgroepen zijn, wat hun woonbehoefte is en in welke woningmarktsegmenten ze een woning vinden. Hiervoor is gebruik gemaakt van landelijke databronnen van het CBS en regionale bronnen over woonruimteverdeling. Het rapport brengt primair de (recente) instroom van (beoogde) urgenten voor sociale huurwoningen in beeld, maar niet de totale vraag naar woonruimte (behoefte). Dit onderzoek bevestigt dat er wat betreft beschikbaarheid van eenduidige landsdekkende data nog veel inzet nodig is. In de bijlage is het rapport van ABF Research opgenomen.

CBS onderzoekt, met een doorontwikkeling van de statistische gegevensbron Woonbase, of zij een beter beeld kunnen krijgen van de omvang en woonbehoefte van urgentie- en aandachtsgroepen. Met deze doorontwikkeling komen meer gegevens beschikbaar over de uitstroom vanuit een institutionele verblijfsituatie naar een woning.

Mede op basis van de Woonbase, gemeentelijke informatie en andere bronnen wordt, o.a. in samenwerking met de VNG, in de tweede helft van 2023 de monitor 'Een thuis voor iedereen' uitgewerkt. Het streven is om in het eerste kwartaal van 2024 een eerste meting gereed te hebben, waarover ik uw Kamer zal informeren. De monitor zal periodiek worden geactualiseerd. De doorontwikkeling van de verdere monitor zal een belangrijk aandachtspunt blijven.